

Nr 398.

Av herr **Vennerström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 290, med förslag till lag om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 m. m.

Regeringen har framlagt årets »stora» riksdagsproposition, det lagförslag för vars skull den förnämligast tillkommit, förslaget om reglering av den kommunala rösträtten och därmed om nyomläggning av första kammarens grundval. Det kan emellertid starkt ifrågasättas, om förslaget verkligen kan kallas stort. Det omfattar, såsom ju redan tidigare förbådats, endast lika rösträtt för de redan nu röstägande.

Detta förslag innebär först och främst ett stort avsteg från det reformkrav, som regeringens socialdemokratiska medlemmar flera gånger förut gjort till sitt. Efter att redan år 1907 principiellt ha uttalat sig för *allmän* och lika kommunal rösträtt, väckte den socialdemokratiska riksdagsgruppen under ej mindre än sex riksdagar (1908, 1911, 1912, 1914 B, 1916, 1917) ett uttryckligt förslag i denna riktning. Samma krav frambars år 1908 av den då ännu till det liberala partiet anslutne hr Lindhagen jämte 7 andra radikaler. Men även för det liberala partiet såsom sådant innebär regeringsförslaget ett baksteg. Redan år 1908 väckte nämligen liberala samlingspartiet genom sitt förtroenderåd med hr Karl Staaff i spetsen motion om kommunal rösträtt åt kvinna, vilkens man äger dylik rösträtt. Enligt regeringens förslag erhåller emellertid sådan kvinna icke rösträtt, därest hon ej är taxerad för egen inkomst.

*Allmän
kommunal
rösträtt.*

Än värre är emellertid, att förslaget innebär ett avsteg från den stora princip som numera är den enda varpå något samhälligt rösträttsförslag kan med skäl och sanning grundas, den princip som ensam kan åstadkomma verklig samling bland de frisinnade av alla skiftningar: den

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 173 häft. (Nr 398).

princip som den svenska liberalismens store stiftare, främst Geijer, med sådan kraft och klarhet hävdade, den princip på vilken regeringen själv i sin motivering först och sist åberopar sig — *personlighetsprincipen*.

Det är sant, att ett rösträttsförslag ej blott får hava en ideell innebörd — ehuru man just i en tid, som den nuvarande måste känna sig särskilt manad understryka, att det verkligen bör hava en sådan — utan ock måste taga praktiska hänsyn. Främst måste det, i detta avseende, understödja folkets ekonomiska strävan efter bröd, trygg livsföring och ett sunt välstånd. Det måste främja en social utjämning. Ingen ansvarig politiker torde vilja påstå, att den nuvarande förmögenhetsfördelningen, vars oerhörda ojämnheter redan under åren närmast före kriget och ännu långt våldsammare under detsamma stegrats och skärpts, skulle vara tillfredsställande. Ingen vågar förneka den samhällsuppgift, som ligger i den allttjämt så utbredda fattigdomens avskaffande. Men så sant som demokratins och folkstyrets principer överhuvud hava någon sanning, någon verklig innebörd, så sant kommer samhällsklyftan att utjämnas och samhällsfattigdomen att avskaffas först, när de fattiga själva fått lika rätt och myndighet med de bättre lottade. Men regeringens förslag nekar just rösträtten åt de fattiga, åt de folklager som allttjämt utgöra det stora flertalet i vårt land. Enligt förslaget skulle blott 33,4 procent av landsbygdens och 42,7 procent av städernas myndiga befolkning (siffrorna avse år 1912) överhuvud få upptagas i röstlängden.

Detta är desto mer påfallande som den allmänna kommunala rösträtten tydligen är stadd i frammarsch överallt i kulturvärlden. Den råder exempelvis i Norge, Finland, Frankrike, Schweiz och Förenta staterna, varjämte även England har bra nära allmän rösträtt. I flera länder är man just nu sysselsatt med rösträttsreformer, som åtminstone delvis gälla även de kommunala förhållandena. Sverige kommer alltså, även om nu regeringens förslag mot all förmodan, skulle bliva snart antaget, likväl ej alls att stå i främsta ledet, vad den kommunala rösträtten angår.

Vad är då skälet till detta regeringens avsteg från de, i detta fall gemensamma, socialistiska och liberala principerna? Och hur kan detta avsteg försvaras? Vid diskussionen av dessa frågor skola vi endast indirekt uppehålla oss vid reformens inverkan på första kammaren, ehuru ej minst i detta fall kravet på allmän rösträtt gör sig med styrka gällande. Vi hänvisa angående denna sida av saken till vår motion om första kammarens avskaffande. Vi skola här förnämligast uppehålla oss vid den allmänna rösträttens verkan inom kommunerna, dock framhävande att mycket av det därom sagda utan vidare äger tillämpning även på rösträttens verkan inom landsting och första kammare.

Det skäl man oftast hör framställas *mot* allmänna rösträtten, särskilt inom kommunerna, lyder så: endast de som skatta böra rösta; endast de känna det levande intresse för allmänna ärenden, vilket är grundvalen för rösträttens sunda utövning. Satsen behöver dock endast formuleras för att dess oriktighet skall klart framstå. De som tillerkänts så låga inkomster, att de ej utgöra skatt, hava om några ett *levande* intresse av de allmänna ärendenas skötsel. För de bättre ställda innebär statens och kommunens vanskötsel närmast minskad bärgning. För de fattiga kan det rentav gälla existensen, gälla om de skola kunna hålla sig uppe över svältgränsen eller ej.

Man talar om, att det produktiva arbetet dock först och främst skall främjas. Men hur skulle det gå med det produktiva arbetet, om vi ej hade de män och kvinnor som stå under skattestrecket? Må man minnas, att under detta streck stå flertalet av våra lantarbetare. Att förneka dessa rang av produktiva arbetare, och detta allra helst just nu, därtill torde ej ens någon förstakammarledamot äga det nödiga — låt oss säga modet. Eller vill man kanske förneka, att de svenska kvinnor, som slita hårt i jordbruk eller industri, att de svenska allmoge- och arbetarhus-trurna ej utöva produktivt arbete? Långt hellre än regeln: »blott de som skatta böra rösta», kunde man uppställa regeln: »blott de som arbeta böra rösta», ehuru ej heller den får pedantiskt tillämpas, med hänsyn exempelvis till sjuka och orkeslösa. Men tillämpade man denna regel, skulle nog manfallet ovanom skattestrecket bli större än manfallet bland dem som stå därunder. Skärpte man sedan regeln därhän, att blott de som utföra *nyttigt* arbete skulle få rösträtt, föreläge det rentav skäl till panik bland vissa klasser av dem som nu stå ovan strecket, och det ju mer dess högre ovan strecket de stå.

Men, fortsätter man, de fattiga kunna nog själva utföra produktivt arbete, men de förstå ej, hur det bör organiseras och inordnas i samhället. Därför är det farligt att lägga den offentliga makten i deras händer. Svaret blir, att just deltagandet i offentliga värv är ett ovärderligt medel till att lära de fattiga handhava samhällsekonomi. Men göra de ej farliga dumheter, innan de hunnit genomgå lärokursen? Den faktiska erfarenheten talar ej i denna riktning. Tvärtom har det visat sig i alla länder, vilkas bildningsgrad och folkanda är jämförlig med Sveriges, att folket visat sig förvånande senfärdigt, alldeles för senfärdigt att göra bruk av sin makt. Demokratins huvudfel har faktiskt hittills varit, att den låtit de rika, särskilt de rika jobbarna härska oinskränkt. Så framför allt i Förenta staterna. Men även i Sverige peka de erfarenheter vi äga från samhällen som styrts av arbetare tydligt, fast mindre bjärt, i samma rikt-

ning. Emellertid har man, kuriöst och utmanande nog, sökt skylla just rikemansväldet på demokratin. Det krävs blott en blick på korruptionen i tsarväldets Ryssland, på trustväldets makt och arbetarnas samt småböndernas tvångsläge i Tyskland och Sverige, för att inse upp- och nedvändheten i ett dylikt resonemang. I Förenta staterna har man fullt klart för sig, att det ej är genom mindre utan genom mer målmedveten och genomförd demokrati, som allt kommunalt vanstyre skall hejdas. I Sverige äro å ena sidan folkets breda lager ovanligt litet fallna för äventyrligheter, medan å andra sidan de rikas samhällssinne ofta är litet och än oftare statt i minskning. Den som ser hur framför allt Stockholms rikemansstyrda kommun skött — särskilt under kriget — dels sin bostadsfråga, dels sin livsmedelsfråga, speciellt mjölkfrågan, den borde blygas att tala om de *fattigas* vanstyre.

Vad landsbygden angår så vore det högst påfallande, om bönderna skulle hysa någon skräck för den allmänna kommunala rösträtten, när så många duktiga bondsöner oemotståndligt dragas till den allmänna rösträttens och den kommunala självstyrelsens klassiska land, Förenta staterna. Dessutom börja bönderna mer och mer inse, att deras farligaste fiende äro dels jordjobbare och jordköpande bolag, dels en alltmer förtrustad storindustri. Gentemot dessa fiender äga de å andra sidan ingen pålitligare bundsförvant än arbetarna, men fienderna äro så mäktiga, att skola de kunna nedslås, måste *hela* arbetarlägrets makt mobiliseras, d. v. s. vi måste även på det kommunala området få allmän rösträtt.

Vi upptaga alltså det krav som regeringen bort men icke vågar upptaga i kravet på kommunal rösträtt åt varje svensk, myndig välfrejdad man och kvinna.

*Utskylds-
strecket.*

Med allmän rösträtt mena vi alltså en rösträtt som icke käuner till något utskyldsstreck. Regeringen har naturligtvis, blott med en viss lindring, bibehållit detta streck. Utskyldsstrecket kan tydligen anses som en ganska typisk svensk inrättning. Ehuru den av regeringens sakkunniga lämnade utredningen är mycket ofullständig i fråga om utskyldsstrecket i andra länder, och ehuru det överhuvud är svårt att få upplysningar därom — ofta tydligen därför att de författare som skildra ett lands rösträttsförhållanden ej kunna tänka sig möjligheten av ett utskyldsstreck — kan det tryggt sägas, att detta i utlandet åtminstone icke är regel. Hos oss föllo år 1912 på landsbygden 21,8, i städerna 28,7 procent av den folkminoritet som överhuvud upptagits i röstlängden på de olika streck, av vilka utskyldsstrecket var det ojämförligt viktigaste, att icke säga det enda nämnvärda.

Det vore förvånande, om någon inom regeringen eller regerings-

partierna skulle våga hävda den gamla trossatsen, att utskyldsstrecket är ett ordentlighetsstreck. Satsen har aldrig varit sann, och för närvarande torde det vara svårt att uppleta en sats som är osannare. För att den skulle vara sann, måste dels all skatt vara direkt, dels all skatt vara rättvis. Som bekant är nu svenska skatten till mycket stor del indirekt, och den skatten lära de för utskyldsstrecket fallande sannerligen icke slippa utgöra. Vad sedan rättvisan angår skulle vi vilja råda de förstakammarmän som finna svenska skattesystemet rättvist att gå ut och predika den läran för deltagarna i livsmedelsköerna eller för ett möte av arbetslösa. Det är något särskilt orättvist, att just på grund av ett världskrig, som de makt- och egendomsägande ställt till, och just på grund av ett extra nödläge härhemma, för vilket samma samhällsskick bär ansvaret, skola de fattiga ej blott lida ökad nöd utan ock mista sin rösträtt.

Man säger: utskyldssystemet må under nuvarande skattesystem vara orättvist, men låt oss hellre än att avskaffa utskyldsstrecket göra skattesystemet rättvist. Svaret blir, att så länge de fattiga — ej minst genom utskyldsstrecket — utestängas från rösträtten, så blir icke skattesystemet rättvist.

En verklig allmän rösträtt är också lika. Regeringen, som ej vågar sig på den allmänna rösträtten, säger sig dock vilja införa den lika. Men ej ens därvidlag vågar den vara följdriktig. Den låter en person få flera röster därigenom att den bibehåller rätten för var och en att rösta i alla kommuner, där han har skattepliktig egendom. Blott vid landstingsval vågar den sig på att avskaffa denna rätt. Vi, som ej alls kunna godtaga några rikedomsprivilegier, måste även föreslå avskaffandet av detta, icke oviktiga privilegium, utom angående i mantal satt jord, ty angelägenheter som röra sådan intaga sedan gammalt en särställning. Det finns intet skäl, varför detta flerröstsystem skulle få råda hos oss mer än i exempelvis Förenta staterna, där det saknas. Det grundar sig blott på den gamla vanföreställningen, att skatten och den ensam ger befogenhet till rösträtt. För de förmögna — och de som hava ägodelar i flera kommuner äro i allmänhet förmögna — är skatten sannerligen ej en välgärning, som de vänligt nog bevisa samhället, utan en avbetalning å de stora förmåner samhället garanterar åt dem. Att de utom dessa stora förmåner skola äga förmånen av privilegierad rösträtt, innebär alltså långtifrån någon rättvisa utan tvärtom en ökad orättvisa.

Flerröstsystemet.

Trots alla inskränkningar regeringen vidtagit i sitt rösträttsförslag, vågar den ej framlägga det utan sällskap av en hel rad extra garantier, såsom utsträckning av fullmäktigesystemet och av de proportionella valen, stadgar om ärendenas mer ingående beredning, rätt att uppskjuta ett

Garantierna.

ärendet o. s. v. Inalles företräda dessa nya bestämmelser ett starkt knippe konservativa garantier, och det på ett område, där vi sannerligen snarare haft för mycket än för litet av konservatism. Dock vilja vi ej motsätta oss dem, i den mån de verkligen garantera den *sanna* konservatismen, d. v. s. den mogna eftertankens konservatism. Men dess starkare måste vi motsätta oss den garanti, som avser att skydda rikemansväldets falska konservatism, d. v. s. bestämmelsen om två tredjedels flertal för vissa anslags- och penningfrågor. Det är så långt ifrån att vi vilja vara med om några inskränkningar i folkflertalets rätt härvidlag, att vi tvärtom måste yrka upphävandet av de bestämmelser i denna riktning, som utgjorde priset för 1907 års förfuskade kommunala rösträtsreform.

Vi anse det riktigt, att lån endast kunna upptagas med $\frac{2}{3}$ majoritet, ty man bör ej med lätthet kunna vältra bördor på det kommande släktet, ävensom att kommunen ej bör hava lätt att avhända sig egendom — dylikt borde snarare helt förbjudas. Men desto mer måste vi yrka på upphävande av den gamla bestämmelsen om dylik majoritet som villkor för inköp av egendom ävensom för nya anslag och på avslag av den nya bestämmelsen om dylik majoritet som villkor även för andra anslag, vilka förutsätta viss ökning av kommunalskatten.

Vad man ernår med dylika bestämmelser är faktiskt endast, att man lamslår kommunens ekonomiska verksamhet till förmån för enskilda rika, enskilda affärsföretag. Stockholms spårvägsfrågas lösning är ett kraftigt exempel därpå. Endast tack vare stadgandet om $\frac{2}{3}$ majoritet kunde det storfinans- och bossvälde, varemot även många högermän reagera, böja stadsfullmäktige efter sin vilja. I länder med ett starkt och sunt kommunalt liv såsom England, Tyskland och Schweiz är kommunalsocialismen erkänd som ett både nutids- och framtidsprogram, och det i viss mån av alla partier. Ofta är det endast genom att utvidga sina egna jordområden och andra fastigheter eller genom att utsträcka sin egen affärsverksamhet, som en kommun kan hindra enskilda finansintressen att pungslå sig.

Men även bortsett från den egentliga kommunalsocialismen kräves det kommunala anslag för att tillgodose de sociala, humanitära och kulturella ändamål, som en modern kommunalpolitik måste fylla. Dessa anslag äro ofta, såsom framför allt anslagen till folkupplysningen, i högsta grad, fast ej alldeles omedelbart, produktiva. De skattemedel som utgå till dem tagas ju redan nu och göra det än mer, när vi äntligen få en högst nödvändig kommunal skattereform, i högre grad av de välbärgade än av de fattiga. I vart fall är det de välbärgade som mest spjärna emot dem. Bönderna drabba kommunalskatterna relativt lätt, då deras

jord vanligen är lågt taxerad. Men faktiskt komma de nya garantierna mot ökad beskattning att hjälpa bolag och andra industriella från att undandraga sig de bördor, en bättre kommunalpolitik, en bättre omsorg om det levande folkmaterialiet kräver. Att de fattiga skulle beskatta de rika för tungt, därför är i själva verket faran högst ringa. Folk är alldeles icke böjt att driva goda skatteföremål ut ur sin kommun — snarare äro de alldeles för lättskrämda i detta stycke. Alla de nya regeringsgarantier, som vi vilja godtaga, komma dessutom att i särskild grad göra sig gällande i fråga om nya anslag.

Vi äro de sista som vilja försvara det hårda skattetryck varav många landsbygdskommuner lida. Men man borttager icke detta skattetryck genom att fjättra kommunernas självstyrelse, genom att avstänga dem från att bevilja anslag, som kanske i längden skulle öka deras ekonomiska kraft. Frågan om hjälp åt de skattetyngda kommunerna, frågan om en utjämning i kommunalt skatteavseende mellan stad och land måste tagas upp, och *snart* tagas upp, särskilt för sig, i stort omfång och enligt vida synpunkter. Statens övertagande i allt högre grad av invalid- och ålderdomsförsörjningen, av folkundervisningen, av vägunderhållet samt vidare en rättvisare jordskattereform, dessa och dylika medel är det, som skall bringa verklig hjälp åt de skattetyngda kommunerna, och denna verkliga reformlinje blir endast fördunklad genom de skenbara hjälpmedel för stunden, som regeringens garantier innebära.

På grund av vad vi sålunda anfört, yrka vi,

att riksdagen måtte antaga regeringens förslag
i följande ändrade lydelse:

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas — — — — ändrade lydelse (= regeringens förslag).

§ 8.

Rättighet att deltaga i kommunalstämmans överläggningar och beslut tillkommer med inskränkning.

varom stadgas i § 9, svensk undersåte från och med kalenderåret efter det, varunder han uppnått tjuguetå års ålder, därest han

- a) är medlem av kommunen,
- b) icke är omyndig förklarad, och
- c) icke är från ovannämnda rättighet utesluten på grund av honom ådömd straffpåföljd.

§ 9.

Ingen må, utöver vad i § 10 mom. 2 sägs, utöva rösträtt i annan kommun än den, varest han är mantalsskriven.

§ 10.

Mom. 1. I överläggningar — — — röstberättigade (= regeringens förslag).

Mom. 2. Angår ärende endast i mantal satt jord tillkommer talan och rösträtt allenast dem, som sådan jord innehava (d. v. s. brukaren).

I ärende, som nu sägs, tillkommer talan och rösträtt jämväl medlem av kommunen som icke är där mantalsskriven, ävensom omyndig, bolag och oskiftat dödsbo. För omyndig — — — ombud utse (= regeringens förslag).

§ 11 (= regeringens förslag).

§ 14.

Sedan taxeringslängen för allmänna bevillningen blivit för året upprättad, skall kommunalnämnden enligt bifogade formulär litt. A upprätta en längd upptagande dels kommunens samtliga medlemmar, som äga rösträtt, dels dem som i ärende rörande i mantal satt jord äga rösträtt, och särskilt angående vilka, som under kalenderåret uppnå myndig ålder, jämte summa dels för kommunens personligt röstberättigade med-

lemmar, dels för de medlemmar, som äga rösträtt för i mantal satt jord. Anteckning — — — beröres (= regeringens förslag).

Äro i kommun — — — företedda (= nuvarande lydelse).

§§ 16, 17, 18 och 19 = regeringens förslag.

§ 21.

Mom. 1. Sedan överläggningen — — — — ordföranden biträder (= regeringens förslag).

Mom. 2. Till beslut erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, då beslutet avser:

a) avhändande av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet;

b) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning;

c) upptagande eller förnyande av lån eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande, eller ingående av borgen;

d) överlåtande som i § 27 sägs av kommunens beslutanderätt åt fullmäktige, därest kommunens invånarantal icke överskrider 1,000.

Mom. 3 = mom. 4 i regeringens förslag.

Mom. 4 = mom. 5 i regeringens förslag.

§ 27 = regeringens förslag.

§ 29.

Mom. 1 = regeringens förslag.

Mom. 2 = regeringens förslag.

Mom. 3. Äro i kommun flera valdistrikt, äger röstberättigad valrätt utöva allenast vid valförrättningen inom det valdistrikt, där han är mantalsskriven.

Mom. 4 = regeringens förslag.

Mom. 5 = regeringens förslag.

§§ 30 och 32 = regeringens förslag.

§ 36.

Mom. 1 = regeringens förslag.

Mom. 2 = regeringens förslag.

Mom. 3 = regeringens förslag.

Mom. 4. Kommunalfullmäktige — — — —
sker öppet.

Till beslut i sådana uti § 21 mom. 2 a) b) och
c) angivna frågor — — — — fullmäktiges beslut.

I övrigt — — — — stadgat är.

§§ 38, 40, 42 och 48 och slutstadgandena (= rege-
ringens förslag).

Formulär litt, A (= regeringens förslag).

Förslag

till

Lag

angående ändrad lydelse i vissa delar av förordningen
om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas — — — — ändrade ly-
delse (= regeringens förslag):

§ 7 (= regeringens förslag).

§ 9.

Rättighet att vid allmän rådstuga deltaga i över-
läggningar och beslut i alla de staden rörande ange-
lägenheter, vilka icke enligt rikets grundlagar eller sär-
skilda författningar äro vissa klasser av stadens med-
lemmar förbehållna, tillkommer med inskränkning var-
om stadgas i § 10, svensk undersåte från och med ka-
lenderåret näst efter det, varunder han uppnått tjuguet-
års ålder, därest han

- a) är medlem av kommunen,
- b) icke är omyndig förklarad, och
- c) icke är från ovannämnda rättighet utesluten på grund av honom ådömd straffpåföljd.

§ 10.

Ingen må utöva rösträtt i stadens allmänna angelägenheter uti annan kommun än den, varest han är mantalsskriven.

§ 11 (= regeringens förslag).

§ 13.

Sedan taxeringslängden för allmänna bevilningen blivit för året upprättad, skall magistraten upprätta en längd, upptagande stadens samtliga röstägande medlemmar och särskilt angivande vilka som under kalenderåret uppnå myndig ålder, jämte summa för i staden röstberättigade. Anteckning — — — — framlagd (= regeringens förslag).

Innan något — — — — företedda (= nuvarande lydelse).

§§ 16 och 17 (= regeringens förslag).

§ 18.

Mom. 1. = regeringens förslag.

Mom. 2. Till beslut erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, då beslutet avser:

a) avhändande av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet;

b) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning;

c) upptagande eller förnyande av lån eller förlängning i tiden för erhållet låns återbetalande, eller ingående av borgen.

Mom. 3. = regeringens förslag mom. 4.

Mom. 4. = regeringens förslag mom. 5.

§§ 24, 25, 28, 41 och 56 samt slutstadgandena (= regeringens förslag).

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Häriigenom förordnas — — — — ändrade lydelse (= regeringens förslag).

§ 6.

Mom. 1. = Nuvarande lydelse.

Mom. 2. Valet av — — — — rösträtt utöver.

Medlem av kommunen må endast rösta i den valkrets, där han är mantalsskriven.

Valbarhet — — — — börja valet.

§ 7.

Rättighet att deltaga i val av stadsfullmäktige tillkommer svensk undersåte från och med kalenderåret näst efter det, varunder han uppnått tjuguetts års ålder, därest han

a) är medlem av kommunen samt däri mantalsskriven,

b) icke är omyndig förklarad, och

c) icke är från ovannämnda rättighet utesluten på grund av honom ådömd straffpåföljd.

§ 8.

Mom. 1. = mom. 2 i regeringens förslag.

§§ 9, 10, 11 och 14 (= regeringens förslag).

§ 23.

Mom. 1. = regeringens förslag.

Mom. 2. Till beslut erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster, då beslutet avser:

a) avhändande av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet;

b) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning;

c) upptagande eller förnyande av lån eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande eller ingående av borgen.

Mom. 3—4 = regeringens förslag.

Slutstadgandena (= regeringens förslag).

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas — — — ändrade lydelse (= regeringens förslag).

§§ 6, 7, 12 och 13 = regeringens förslag.

§ 15.

Mom. 1 = regeringens förslag.

Mom. 2. Till beslut erfordras två tredjedelar av de i omröstningen deltagandes röster: då beslutet avser:

a) avhändande av fast egendom eller därifrån härflytande rättighet;

b) beviljande av anslag, vartill medel skola anskaffas genom upplåning;

c) upptagande eller förnyande av lån eller förlängning av tiden för erhållet låns återbetalande eller ingående av borgen.

Mom. 3 = mom. 4 i regeringens förslag.

Mom. 4 = mom. 5 i regeringens förslag.

§§ 23 och 35 samt slutstadgandena (= regeringens förslag).

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse i vissa delar av förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863.

Härigenom förordnas — — — ändrade lydelse (= regeringens förslag).

§ 4.

Rättighet att deltaga i kyrkostämmas överläggningar och beslut tillkommer varje medlem av svenska kyrkan, som vid val av stadsfullmäktige har rösträtt och inom församlingen är mantalsskriven.

Den som — — — kyrkostämma.

§§ 5, 11, 13, 16 och 25 samt slutstadgandet (= regeringens förslag).

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Lika med regeringens förslag.

Förslag

till

Lag

om ändring i stadgan om proportionellt valsätt vid vissa val inom landsting och stadsfullmäktige den 13 juni 1913.

Lika med regeringens förslag.

Stockholm d. 27 april 1918.

Ivar Vennerström

C. O. Johansson

Sten Berglund

O. W. Lövgren

Rikard Eronn

Alf. Werner

Fabian Månsson

K. J. Karlsson

Christian Ericson

H. Hansson i Mora

Ernst Hage.
